

IZ NAŠIH ŽUPA

ORGULJAŠKI KONCERTI U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

(Od 19. lipnja do 16. kolovoza 1989.)

I ove godine u organizaciji Koncertne direkcije zagrebačke katedralne orgulje ugostile su poznate domaće i inozemne orguljaše.

Tako je ovogodišnju ljetnu sezonu otvorila naša poznata orguljašica Ljerka Očić Turkulin i Stanko Arnold (trublja), koji su izveli djela: Charles Hubert Gervais (*Pet francuskih renesansnih plesova za orgulje i trublju*), J. S. Bach (*Fantazija u G-duru, Fantazija i fuga u g-molu, Toccata i fuga u d-molu*), G. F. Händel (*Sonata za trublju i orgulje*), John Stanley (*Suite No. 1 o trumpet volontarjes*) i Tomaso Albinoni (*Koncert za trublju i orgulje op. 9 br. 2 u d-molu*).

Beogradski orguljaš Andrija Galun izveo je djela: F. Liszt (*Preludij i fuga na ime Bach*), J. S. Bach (*I. sonata za orgulje u Es-duru*), C. A. Franck (*I. Koral*) i Ch. M. Widor (*VI. simfonija za orgulje I. stavak*).

Orguljaš Libor Dudaš iz Osijeka izveo je djela: J. S. Bach (*Passacaglia u c-molu, Koralna predigra »Nun komm der Heiden Heiland; (grave, fuga, largo i finale)*), A. Vivaldi (*Koncert za orgulje u d-molu*), W. A. Mozart (*Fantazija u f-molu*), M. Reger (*Koralna fantazija op. 52/2*).

Poznati mađarski orguljaš János Sebestyen izveo je djela slijedećih autora: F. Händel (*Koncert op. 7 u d-molu*), W. A. Mozart (*Crkvena sonata u C-duru*), F. Mendelssohn (*Preludij i fuga*), F. Liszt (dva stavka iz ciklusa *Consolations*), M. E. Bossi (*Scherzo u g-molu*), M. Rózsa (*Ben Hur, preludij-pjesma*), B. Bartók (Osam fragmenata iz ciklusa *Mikrokozmos*), C. A. Franck (*Koralna fantazija u a-molu*), C. A. Debussy (*Fotonufa katedrala, preludij*), L. V. J. Vierne (Westminsterska zvona).

Moskovljanin Gari Grodberg izveo je djela: J. S. Bach (*Preludij i fuga, Četiri koral, Toccata i fuga u dorskom stilu, Partita u f-molu, Pastoral u F-duru i Preludij i fuga u a-molu*).

Talijanski orguljaš Arturo Sacchetti predstavio se publici slijedećim programom: J. S. Bach (*Koncert u a-molu, Fuga u c-molu, Canzona u d-molu, Fuga u h-molu, Koncert u d-molu*), G. Martucci (*Sonata za orgulje, op. 45*), M. E. Bossi (*Studio sinfonico op. 78*), O. Respighi (*Preludij u d-molu*) i F. B. Busoni (*Preludij i dvostruka fuga, Uz kora!*).

Vodeći američki orguljaš David Pizarro izveo je slijedeći program: G. F. Händel (*Koncert za orgulje u g-molu op. 7 br. 5*), J. S. Bach (*Vivace, Largo, Fuga*), C. Franck (*Koral u h-molu*), S. Prepek (*Pastorale*), F. Pintarić (*Preludij i fuga*), S. Barber (*Adagio*) i M. Dupré (*Suita u četiri stavka na gregorijanski napjev »Ave Maris Stella«*).

Istaknuti njemački orguljaš Michael Schönheit izveo je djela: J. S. Bach (*Preludij i fuga u e-molu, Šest koral, Preludij i fuga u g-molu*), M. Reger (*Fantazija na koral »Ein feste Burg ist unser Gott«, op. 27, Fantazija i fuga na ime Bach, op. 46.*)

M. M.

DUHOVNI KONCERT

Mješoviti pjevački zbor župe sv. Marka u Zagrebu, Gornji Grad, održao je u utorak 27. lipnja 1989. navečer koncert u crkvi sv. Marka. Izvedene su kompozicije hrvatskih franjevac-kapucina o. Anzelma Canjuge i o. Zvonimira Marija Pšaga. Dirigirao je prof. Vinko Glasnović.

Slušatelje koji su ispunili crkvu, pozdravio je prije koncerta crkveni odbornik i član pjevačkog zbora Goran Antun Blažeković i naglasio da je ovaj mješoviti zbor pod vodstvom prof. V. Glasnovića osnovan pred dvije godine, te da među članovima zbora ima pjevača koji su nekada bili članovi pjevačkog zbora župe sv. Mihaela u Zagrebačkoj Dubravi, a koji su odselili iz Dubrave u druge i vrlo udaljene dijelove grada. Zatim je o. dr. Zdenko Tenšek

kapucin, upoznao prisutne o djelovanju kapucina u Gornjem Gradu u 17 — 18. st. gdje su kao misionari propovjednici u blizini crkve sv. Marka imali svoj samostan i crkvu. On je opširno izložio i životni put i rad o. A. Canjuge (1895—1952) i o. Z. M. Pšaga (1924).

Iz opusa o. A. Canjuga zbor je izveo *Latinsku misu* na početku koncerta i *Hrvatsku misu u čast Bezgrešnog začeca BDM* na kraju koncerta. U ovim su kompozicijama nastupili i solisti — članovi zbora: Vjekoslav Dušak, tenor, Melita Dušak, sopran, Lela Habijanić, alt te Toni Vorić bas.

Od istog kompozitora zbor je izveo još pjesme *Ko noć šutiš, Cantantibus organis*, kompozicija u čast sv. Cecilije, *Sakramentu veličajnom, Zdravo Marijo* (zbor a cappella), *Imaculata* (Vse ima tebe rad — riječi D. Domjanić), *Uspavanka malom Isusu* (obrada za zbor, orgulje i flautu koju je svirala Vladimira Glasnović), duet *O sveta gozbo* vrlo su lijepo izveli solisti: tenor Vinko Glasnović i bas-bariton Zoran Ostojčić, te ih je prisutna publika bogato nagradila pljeskom.

Od skladbi o. Z. M. Pšaga izvedene su zorske kompozicije: *Improprium, Sv. Mihaela arkandelu, Moje izljevaju dobru riječ*, vrlo lijepo izvedena skladba za troglasni ženski zbor s kratkim uvodom soprana solo, u kojoj se osobito istaknula altovska dionica; zatim *S metalnim zvukom* — u čast BDM (riječi A. Djarmati) i *Ave Maria* koju je uz pratnju orgulja pjevao spomenuti bas-bariton sonorna glasa i prekrasni duet za tenor i mezzosopran, *Što ću uzvratiti Gospodinu*, za koju je pratnju napisao prof. V. Glasnović koji je i pjevao dionicu tenora. Na kraju koncerta zbor i prisutni u crkvi otpjevali su skladbu o. Canjuga *Ljiljane bijeli*. Svi solisti na ovom koncertu redovni su članovi pjevačkog zbora. Pratnju na orguljama izvodili su s. Vilka Šimecki, orguljašica crkve Sv. Marka, koja stalno prati ovaj zbor i o. Zvonimir Marija Pšag, koji se istaknuo i oduševio slušatelje i kao izvrstan orguljaš preteći svoje kompozicije.

Vidljivo je i da su u ovaj koncert članovi zbora, pod sigurnim vodstvom dirigenta prof. Vinka Glasnović uložili mnogo truda, što se odrazilo u življenju s pojedinom skladbom, u punoći zvuka, u dobrom i skladnom muziciranju uz mnogo finih nijansi u dinami. Tek samo ponegdje nedostajao je pravi piano ili je bilo manjih isticanja pojedina glasom ili dikcijom.

Dugi pljesak publike nakon pojedinih skladbi, najbolji je dokaz uspjeha ovog lijepog koncerta. Ovom pjevačkom zboru neka to bude ne samo nagrada, nego i poticaj u daljnjem radu.

M. O. T.

HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO »TOMISLAV« IZ CERNIKA U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Na blagdan Presvetog Trojstva 21. svibnja 1989. gostovao je pjevački zbor »Tomislav« iz Cernika kraj Nove Gradiske u zagrebačkoj katedrali.

Na poziv »Collegium pro musica sacra«, koji redovito pjeva u katedrali, odazvao se zbor »Tomislav«, kao gost, da umjesto »Collegiuma« pjeva pod sv. misom i održi već tradicionalnu »Riječ i glazbu« u mjesecu svibnju.

Zbor »Tomislav« ima dugu pjevačku tradiciju od svog osnutka 1905. g. Uz mješoviti zbor, također, kontinuirano radi i tamburaški orkestar. Mješoviti zbor i orkestar već 40 godina uspješno vodi gospodin Vinko Sokić, predani radnik i ljubitelj pravoga amaterizma, koji svojim entuzijazmom svim članovima ulijeva ljubav za tako plemenit posao. Ovo je njihov prvi nastup u zagrebačkoj katedrali, majci svih crkava našega naroda. Preko 90 članova zbora i orkestra došli su kao hodočasnici ljubavi i dobrote u Zagreb da svojim plodovima dobroga rada podare sve prisutne ljude.

I zaista, pred prepunom katedralom pjevali su i svirali misu čiji je autor Tom Yeseta direktor tamburaškog orkestra »Croatia« hrvatske župe sv. Ante u Los Angelesu — Kalifornija. Također su pod sv. misom izveli motet Milana Asića *Blagoslovljena ova zemlja* te pričesnu pjesmu od J. Haydna *O Bože nisam vrijeđan*.

Misu u 11,30 služio je vlč. dr. Stjepan Kožul uz koncelebraciju cerničkog gvardijana i župnika Oca Vjenceslava Janjića.

Velečasni Kožul je pozdravio zbor i orkestar te pohvalio njihovo pjevanje i narodni melos Slavonije, a oduševljeni vjernici, na kraju, srdačnim pljeskom potvrdili su njegove riječi.

»Riječ i glazbu« vodio je Pater Vjenceslav, a zbor je pod vodstvom svog dirigenta uspješno izvodio: I. Zajc — *Ave Maria*, Bortnjanski — *Angel vopijaše*, Engelhard — *Ave Maria* sa solisticom s. Cecilijom Pleša. Naročito je bila dojmljiva posljednja točka za mješoviti zbor i tamburaški orkestar u obradi Franje Dugana i Vjekoslava Vile: *Svim na zemlji mir veselje*. Dirigent je u jednom času pozvao čitav okupljeni narod da sudjeluju u pjevanju, te se mnogobrojna publika pridružila zvuku zbora i orkestra stvorivši tako apoteozu radosti.

Nakon svečanosti u katedrali nastavilo se radosno druženje ovih dvaju zborova u blagovaoni otaca franjevac na Kaptolu.

Poslije podne, gosti su razgledali Pavlinsku izložbu te ponijeli sa sobom duhovne darove Zagreba darujući Zagrebu svoje srce u pjesmi.

I. M.

NOVE ORGULJE U CRKVI MARIJE POMOĆNICE NA KNEŽIJI — ZAGREB

Prigodom blagdana sv. Ivana Bosca 31. siječnja 1989. godine, te završetka »Don Boscove godine« — sto godina od njegove smrti, posvećene su nove orgulje u safelijanskoj crkvi Marije Pomoćnice na Knežiji — Zagreb.

Zamisao o instalaciji novih — koncertnih — orgulja u ovoj crkvi postojala je već od same gradnje crkve, odmah nakon rata. Stjecajem raznih okolnosti ova je zamisao tek sada ostvarena. Stare Riegerove orgulje koje je u novosagrađenu crkvu postavio majstor Heferer iz Zagreba, zbog svoje dotrajalosti, u zadnje vrijeme nisu više mogle adekvatno služiti svojoj svrsi. Stoga je vodstvo zajednice na Knežiji stupilo u kontakt s raznim graditeljima orgulja kako u zemlji tako i izvan nje. Firma »Zanin« iz Italije i firma »Ottitsch« iz Austrije nudile su svoj projekt kao i firma »Jenko« iz Ljubljane svoj. No, kako je Jenko ponudio uz svoj projekt i najpovoljnije uvjete, knežijska zajednica opredjelila se za njega.

Pristupilo se odmah izradi dispozicije. Ovaj je posao prihvatio naš vrsni poznavalac orgulja Prof. Anđelko Klobučar. U suglasnosti s majstorom Jenkom, i uzevši u obzir »zdrave« registre starih Riegerovih orgulja, izradio je sljedeću dispoziciju:

I. manual

1. Burdon 16
2. Principal 8
3. Gedekt 8
4. Gamba 8
5. Oktav 4
6. Flauta 4
7. Quinta 2 2/3
8. Superoktav 2
9. Mixtura 4 fach (1'; 1 1/3'; 2'; 2 2/3')
10. Trompeta 8

II. manual

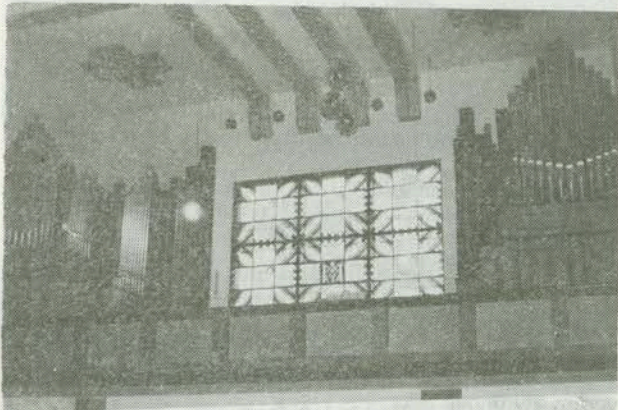
1. Principal 8
2. Burdon 8
3. Rohrflöte 4
4. Nazard 2 2/3
5. Flachflöte 2
6. Terz 1 3/5
7. Krumhorn 8

III. manual

1. Geigenprincipal 8
2. Lieblichgedekt 8
3. Salicional 8
4. Salicet 4
5. Zimbel 3 fach (1'; 2/3'; 1/4')
6. Oboa 8

Pedal

1. Principalbas 16
2. Subbas 16
3. Oktavbas 8
4. Flötenbas 8
5. Korral 4
6. Mixtura 3 fach (2'; 1 1/3'; 1')
7. Fagot 16



Nove orgulje u župi Marije pomoćnice na Knežiji — Zagreb

Po ocjenama glazbenih stručnjaka, prisutnih na koncertu prilikom same posvete orgulja, dobiva se dojam da je dispozicija, glede akustike same crkve vrlo uspješno izrađena. Snaga, punoća i čvrstina zvuka uz naglašeno tamni timbar dolazi do izražaja naročito u izvodenju baroknih majstora. Posebno se ističu snažni pedal-basovi.

Kako se vidi iz priložene dispozicije, nove orgulje imaju 30 registara — 24 limena i 6 drvenih. Deset registara preuzeto je od starih Riegerovih orgulja (s tim da je Jenko dotrajale svirale zamijenio novim), 16 je novosagrađenih od majstora Jenka, a 4 i to »jezičnjaka« nabavljeno je od firme »Laukhuff« iz Njemačke.

Osim »jezičnjaka« (Trompeta 8 C — g 3; Krumhorn 8 C — g 3; Oboe 8 C — g 3; Fagot 16 C — f 1), kod iste firme nabavljeno je:

1. Spieltisch, elektrisch, fahrbar, 3 Manuale C — g 3, Pedal C — f, 30 Register, 2 Freiekomb.
2. Ventus Grösse No. 6, 1400 Umdreh.
3. Traktus 400 Watt, 380 V, 12 — 16 V
4. Jalousiebetätigung
5. Pedalklavatur mit Bank-BDO radial
6. Orgelkabel 40 m mit 80 Adern
20 m mit 40 Adern
7. Wippmagnete 330 Stück No. 6

Sviraoik, ljevastog oblika, ima tri manuala i pedal-klavaturu lagano ovalnog oblika. Raspon manual-klaviature iznosi: C — g 3, a raspon pedal-klaviature od C — f 1.

Traktura je dijelom elektromagnetska, a dijelom pneumatska tzv. »kegelsistema«.

Odabiranje ljepote suzvučja omogućeno je također sa dvije slobodne kombinacije registara uključivši i pedal registre. Osim toga ugrađen je i pedal »crescendo«, te pedal »žaluzije« za treći manual u kojem se žaluzije i nalaze.

Ispod prvog manuala, s čelne strane, nalazi se automatska tastatura:

- Pr. k 1 — prva slobodna kombinacija
Pr. k 2 — druga slobodna kombinacija
p — uključivanje »piano« sviranja
mf — uključivanje »mezzoforte« sviranja
f — uključivanje »forte« sviranja
t — uključivanje »tutti« sviranja
O — isključivanje tastature
cresc. — uključivanje (spojeno s pedalom »crescendo«) »crescendo« sviranja
ped. aut. — automatsko prebacivanje jačine sviranja pedala u sva tri manuala